

Nota van B&W

Portefeuille M. Divendal
Auteur Dhr. H.F.L. Wals
Telefoon 5114845
E-mail: walsh@haarlem.nl
Reg.nr. SB/ BOR/ 2007/ 190806
Bijlage A kopiëren
B & W-vergadering van 23 oktober 2007

Onderwerp

Reinigingsrecht en Afvalstoffenheffing

Bestuurlijke context

Particulieren zijn voor huishoudelijk afval verplicht gebruik te maken van de gemeentelijke dienstverlening. De kosten worden gedekt door middel van de afvalstoffenheffing. Bedrijven hebben een keus. Zij kunnen afval dat vergelijkbaar is met huishoudelijk afval laten ophalen door een gemeentelijke dienst óf een contract afsluiten met een particuliere inzamelaar. Als een bedrijf kiest voor de gemeente, worden de inzamel- en verwerkingskosten in rekening gebracht door middel van het reinigingsrecht.

Aan reinigingsrecht komt jaarlijks een bedrag binnen van circa 444.000 euro (exclusief BTW). Berekend is dat de kosten voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval 663.000 euro zouden moeten bedragen. Wanneer de kosten afgezet worden tegen de inkomsten, ontstaat dus een tekort van 219.000 euro op jaarbasis. De verklaring hiervoor ligt in het feit dat een aantal bedrijven meer afval aanbiedt dan de geregistreerde hoeveelheid én dat nog niet geregistreerde bedrijven afval aanbieden.

Het ontstane tekort wordt op dit moment gecompenseerd via de afvalstoffenheffing. Voorgesteld wordt om tot een heldere kostentoedeling te komen. Dit houdt in dat binnen het product afval de kosten voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval zullen stijgen, met als gevolg dat de posten huishoudelijk restafval, papier/ karton en verpakkingsglas zullen dalen. Voorts is het reëel om bedrijven die op een woonadres gevestigd zijn, waar ook de afvalstoffenheffing betaald wordt, vrij te stellen van reinigingsrecht. Naar schatting zijn dit in Haarlem enkele duizenden bedrijven.

De inkomsten als totaal zullen niet wijzigen door dit voorstel, alleen de onderlinge verdeling van de geldstromen. De aanpassing is dus budgettair neutraal.

Commissieparagraaf:

B&W wil dit voorstel bespreken omdat het een wijziging in de heffing van het Reinigingsrecht betreft.

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met het verhogen van het reinigingsrecht tot 168 euro per hoeveelheid van veertig liter die gemiddeld per week wordt verwijderd.
2. Het college besluit deze verhoging op te nemen in de Tarievennota 2008.
3. Het college besluit om éénmansbedrijven die op een woonadres gevestigd zijn, waar ook de afvalstoffenheffing betaald wordt, vrij te stellen van reinigingsrecht.
4. Het besluit betreft een budgettair neutrale verschuiving en heeft dus geen financiële consequenties.
5. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
6. Het college stuurt het besluit ter bespreking aan de commissie Beheer

Reinigingsrecht en Afvalstoffenheffing

1. Inleiding

Particulieren zijn voor huishoudelijk afval verplicht gebruik te maken van de gemeentelijke dienstverlening. De kosten worden gedekt door middel van de afvalstoffenheffing. Bedrijven hebben een keus. Zij kunnen afval dat vergelijkbaar is met huishoudelijk afval laten ophalen door een gemeentelijke dienst óf een contract afsluiten met een particuliere inzamelaar, met dien verstande dat in Haarlem alleen Spaarnelanden zakken inzamelt. Als een bedrijf kiest voor de gemeente, worden de inzamel- en verwerkingskosten in rekening gebracht door middel van het reinigingsrecht.

Periodiek is er behoefte aan het actualiseren van de hoogte van het reinigingsrecht. Gezien het feit dat de kosten van de inzameling en verwerking van bedrijfsafval opgenomen zijn in het totaalproduct afval, bestaat bovendien de mogelijkheid dat deze kosten op de afvalstoffenheffing drukken. Deze nota geeft antwoord op de vraag of inderdaad een deel van het recht uit de heffing betaald wordt en hoe dit gecorrigeerd kan worden.

2. Huidige situatie

Uitvoering

Spaarnelanden zamelt het restafval afkomstig van bedrijven gelijktijdig met het huishoudelijk afval en in dezelfde voertuigen in. Dit gebeurt in huisvuilzakken, maar een beperkt aantal bedrijven in de binnenstad kan zijn afval kwijt in ondergrondse containers. Papier, karton en glas worden apart ingezameld, zowel door Spaarnelanden als door andere inzamelaars. Deze fracties kan men ook kwijt in ondergrondse en bovengrondse containers. De wens van het bedrijfsleven was om, in verband met de openingstijden, later op de dag het afval aan te kunnen bieden. Om daaraan tegemoet te komen is in een deel van het centrum avondinzameling ingesteld.

Handhaving

Omdat het bedrijfsafval tezamen met huisvuilzakken afkomstig van particulieren op straat wordt gezet, is handhaving moeilijk. Hierdoor kunnen bedrijven gemakkelijk meer afval buitenzetten dan waarvoor reinigingsrecht betaald wordt. Ook afval van bedrijven die helemaal geen reinigingsrecht betalen kan op deze wijze onopgemerkt worden aangeboden. Op deze wijze van ontduiking van het reinigingsrecht wordt ook gewezen in de nota Haarlemse belastingen 2007.

Vervuiling

Verkeerd aangeboden bedrijfsafval vormt een belangrijke vervuilingbron. Op de meest wisselende tijden, bijvoorbeeld 's nachts, staat bedrijfsafval al buiten. Hierdoor wordt de kans op het open scheuren van zakken vergroot. Ook containers die te vroeg buiten worden gezet belasten de buitenruimte.

Daarnaast levert ook het gebruik van ondergrondse containers door bedrijven de nodige problemen op. De inwerpzakken vervuilen snel als gevolg van het inwerpen van etensresten. Voorts lopen de containers met enige regelmaat over als gevolg van grote afvalstromen, bijvoorbeeld in het weekend, zodat afval naast de containers wordt gezet. Ook wordt geregeld afval naar de locaties gebracht waarvoor de ondergrondse containers helemaal niet geschikt zijn, met name door grote verpakkingen.

Bedrijvenbestand

Het bedrijvenbestand is de afgelopen periode gescand door de verzelfstandigde afdeling Belastingen (Cosensus), die belast is met de inning van het reinigingsrecht. Door Cosensus is op basis van de aanslagen onroerend zaakbelasting en het bij hen bekende bestand een aantal van 6574 bedrijven vastgesteld dat reinigingsrechtplichtig is.

3. Kosten en opbrengsten

Aan reinigingsrecht komt jaarlijks een bedrag binnen van circa 444.000 euro (exclusief BTW). De vraag is of dit bedrag voldoende is om de kosten van de inzameling en verwerking af te dekken. Hiervoor is inzicht nodig in de hoeveelheid aangeboden afval van bedrijven. Omdat het bedrijfsafval vermengd wordt met afval van particulieren is deze benadering niet mogelijk. Wel zijn het tonnage en de kosten van de inzameling en verwerking bekend van het totale aanbod aan niet gescheiden huishoudelijk afval in Haarlem. Ook is het mogelijk om met behulp van gegevens uit vergelijkbare gemeenten een redelijke aanname te maken van de hoeveelheid niet gescheiden afval die bij particulieren wordt ingezameld.

Door nu het aandeel van het afval dat aangeboden wordt door particulieren in mindering te brengen op de totale berekening, kan een schatting gemaakt worden van de hoeveelheid en de kosten van het door bedrijven aangeboden afval. Op basis van deze berekening blijken de kosten voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval 663.000 euro te bedragen. Wanneer de kosten afgezet worden tegen de inkomsten, ontstaat een tekort van 219.000 euro op jaarbasis. De verklaring hiervoor ligt in het feit dat een aantal bedrijven meer afval aanbiedt dan de geregistreerde hoeveelheid én dat nog niet geregistreerde bedrijven afval aanbieden. De opbouw van de kosten is als volgt:

inzamelen	235.000
verwerken	385.000
glas + karton	43.000
totaal	663.000

Het ontstane tekort wordt op dit moment gecompenseerd via de afvalstoffenheffing. Voorgesteld wordt om tot een heldere kostentoedeling te komen. Dit houdt in dat binnen het product afval de kosten voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval zullen stijgen, met als gevolg dat de posten huishoudelijk restafval, papier/ karton en verpakkingsglas zullen dalen. De inkomsten als totaal zullen niet wijzigen door dit voorstel, alleen de onderlinge verdeling van de geldstromen. De aanpassing is dus budgettair neutraal.

4. Tariefopbouw 2008

Het voorstel is om de reparatie in één keer plaats te laten vinden en het tarief voor het reinigingsrecht te bepalen op 168 euro per hoeveelheid van veertig liter die gemiddeld per week wordt verwijderd. Voorts is het reëel om bedrijven die op een woonadres gevestigd zijn, waar ook de afvalstoffenheffing betaald wordt, vrij te stellen van reinigingsrecht. Naar schatting zijn dit in Haarlem enkele duizenden bedrijven.

De prognose van de opbrengst reinigingsrecht voor 2008 houdt hier al rekening mee. De onderbouwing van de kostenraming van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht ziet er als volgt uit:

	2008 oud	2008 nieuw
09.05.01 huishoudelijk afval (inclusief inkomsten reinigingsrecht)	13.336.000	13.117.000
bij: 09.05.02 aandeel in vegen (32,5%)	970.000	970.000
bij: perceptiekosten	337.000	337.000
bij: BTW	618.000	618.000
bij: verrekening egalisatievoorziening rekening 2006	206.000	206.000
bij: kwijtschelding	1.001.000	1.001.000
totale kosten incl. kwijtschelding	16.468.000	16.249.000
geraamde opbrengst begroting 2008	-16.195.000	-16.195.000
te verrekenen met egalisatievoorziening/ tarief 2009	273.000	54.000

Het voorstel voor 2008 kan als gematigd beschouwd worden in het licht van het basistarief in enkele andere steden.

Haarlem oud	55,29
Haarlem nieuw	168,00
Alkmaar	231,00
Amsterdam-Centrum	273,60
Delft	329,94
Dordrecht	360,00
Eindhoven	274,00
Groningen	342,12
Nijmegen	238,00

De gemeenten Haarlemmermeer, Heemskerk, Leiden en Velsen kennen geen reinigingsrecht, omdat zij het inzamelen van bedrijfsafval niet als een gemeentelijke taak beschouwen. Bedrijven zijn daar verplicht om zelf de afvoer van hun afval te regelen.

5. Communicatie

Op grond van de inspraakverordening heeft geen inspraak te worden verleend. Het gaat hier namelijk om tarieven voor gemeentelijke dienstverlening, vallend onder hoofdstuk XV (art. 229) van de Gemeentewet. De geregistreerde bedrijven zullen echter wel langs meerdere kanalen op de hoogte gebracht worden van de aanpassing van het beleid. Naast een brief zal er publicatie plaatsvinden in de stadskrant en zal er een persbericht uitgaan. Daarnaast zal het bedrijvenloket op de website aandacht besteden aan de veranderingen in 2008.